

Kedves barátom!

Prohászka cikkéhez (Nyr 75 : 287) megjegyzem, hogy a tokány ügyében végképpen nincs igaza, mert a tőle javasolt *tokányos marhapörkölt* fából vas-karika. T. i. a tokány borsos, a pörkölt paprikás étel. Az író bizonyosan a *tárkonyra* gondolt, ez a szó megtetszett neki, de nem tudta, hogy a *tárkony* a bárányhús fűszere. — A *pityókos* dolgában igaza van. Mégis bizonyosra veszem, hogy a pesti aszfalton született és megtősgyökeresedett írónál ez nem népnyelvi szó, hanem egyszerűen a meg nem értett *pityókos* szó elfacsarása az ismert *pityóka* irányában.

Csefkő Záklyás fené-jéhez megjegyzem, hogy egyik tréfás szólást én ilyen alakban tanultam gyerekkoromban Szegeden: *Kikardom a rántomat, lenyakom a vágodat.*

A Prohászka-cikkhez (Nyr 75 : 287). „Guselesikov tábornok *lövedékei* tom-pán szólnak“ (Solohov: Új burázdát szánt az eke. 35. lap).

Szeretném, ha a Nyr felvilágosítást tudna adni a következő nyelvjelen-ségek eredetéről:

Alma. Sándor Kálmán: Tolvajok kertje 89. lapján ezt olvasom: „Gyer-meke alma“. Pártnapon (Mátyásföldön) hallottam a titkártól ezt: „Kivétel, elv-társak, *alma!*“ Az *alma* szó mindkét esetben a. m. nincs. Honnan ered ez? — Hasonló hozzá a Déry Tibor Felelet-ében többször is előforduló *köszméte*. (Az is lehet, hogy a „Befejezetlen mondat“-ban van; nem jegyeztem fel pontosan.)

Pista vagyok bele, *belepistultam* = beleszerettem!

Jó volna tisztázni a következő (nyilván jász eredetű) szinonima-csoport keletkezésének nyelvlélektani okait, ha lehet: az értelmét: az egy ember, valaki az illető, stb. általános alany helyett a laza köznyelv s főképp a esi-bész-nyelv ilyesmiket használ: *manusz, öreg szivar* (Sándor Kálmán: Tolva-jok kertje 89; egyébként ennek a könyvnek a nyelve óriási méretű művészi tévedés); továbbá: *pofa, pacák* (talán a Szabad Száj c. vicclap Pacák nevű állandó szereplőjéről?); *pasas, paslag, pali, palek, pasi* (a *pali*: együgyű vagy becsapott ember); *alak; apafej*. Ez az utóbbi a legérdekesebb. Honnan kerül-hetett elő?

Fülön kellene fogni ezeket a léha és ostoba képződményeket, mert már az iskolások is ezeket használják. Nyolcéves unokám szép kerékpár helyett ezt mondta: *klassz bringa*.

Révay József